

8. ZAKLJUČAK

Kao ključno za budućnost Žumberka nameće se pitanje je li moguća i je li potrebna njegova revitalizacija. Iz svega navedenoga u prethodnim poglavljima jasno se može zaključiti da jest. Revitalizacija je moguća i prijeko je potrebna. Ova se tvrdnja ponajprije temelji na činjenici da je to prostor velike prirodne ljepote i bogate kulturne baštine na granici dviju država članica Europske unije, udaljen samo šezdesetak kilometara od Zagreba. U suvremenim uvjetima ovo bi bili izvrsni preduvjeti za razvoj u svakome pogledu, no nameće se pitanje zašto je izostao, ili još bolje, koji su čimbenici nepovoljno djelovali na razvojne procese promatranog područja.

Definiranje nepovoljnih (remetilačkih) čimbenika demografskog i ekonomskog razvoja preduvjet je da se ponište njihovi negativni učinci. Da bi se to postiglo, mogu se prikazati razvojni čimbenici i procesi po SWOT načelu (Strengths – prednosti, Weaknesses – nedostaci, Opportunities – prilike, Threats – prijetnje). Najveće prednosti Žumberka su sljedeće: očuvan i lijep prirodni krajolik, bogata kulturna i povijesna baština i blizina Zagreba kao najvećega grada u Hrvatskoj. Najvažniji nedostaci su svakako izrazito loša demografska slika, ekonomska nerazvijenost, prometna izoliranost (iz koje proizlazi perifernost) te zastarjelost i općenito loše stanje cjelokupne infrastrukture (prometnice, telekomunikacije, elektrodistribucija, vodoopskrba itd.). Prilike za razvoj svakako treba tražiti u razvoju ekološke poljoprivrede te turizma i izletništva. Kvalitetno osmišljeno i provedeno turističko brendiranje znatno bi doprinijelo revitalizaciji i poboljšanju cjelokupnog stanja. Opasnosti koje valja izdvojiti mogu se podijeliti u dvije grupe. Prvu grupu čine opasnosti koje proizlaze iz mogućeg nastavka sadašnjih procesa. To podrazumijeva nečinjenje ničega značajnijeg za revitalizaciju Žumberka. U tome kontekstu nastavili bi se i produbili svi već postojeći nepovoljni demografski i ekonomski procesi. U tom slučaju Žumberak bi bio prepušten sam sebi, što bi u konačnici rezultiralo potpunim slomom. Drugu grupu čine opasnosti koje su posljedica moguće pogrešne provedbe revitalizacijskih mjera ili neplanskog, odnosno stihijskog „razvoja“. U tome slučaju moguća je devastacija prirodne, kulturne i povijesne baštine, to jest onoga na čemu se revitalizacija jedino može temeljiti. Stoga je uistinu potrebno pomno osmisliti i planski provesti revitalizacijske i deperiferizacijske mjere.

Kao što je navedeno, eliminacija ili ublažavanje nedostataka (navedenih po SWOT principu) umnogome bi poboljšali cjelokupno stanja na Žumberku. Bez demografske teško je zamisliti ekonomsku revitalizaciju, a da se omogući naseljavanje mlađeg stanovništva koje bi bilo nositelj pozitivnih promjena, potrebno je osuvremeniti infrastrukturu. Već je rečeno da revitalizacija nije moguća bez dobrih prometnica i brzog interneta. Modernizacija prometne infrastrukture poboljšala bi vremensku prometnu povezanost Žumberka s najbližim urbanim centrima, što bi znatno pridonijelo deperiferizaciji. Pri osuvremenjivanju prometnica svakako treba nastojati povećati broj cesta kojima se može pristupiti Žumberku (s hrvatske i slovenske strane). Danas praktički postoje dva glavna, uvjetno rečeno pristupna prometna smjera tome području. Jedan je iz smjera Bregane, a drugi iz smjera Krašića. Modernizacija ostalih pristupnih cesta nedvojbeno bi pridonijela prometnoj dostupnosti Žumberka, a uspostavom dobre prekogranične suradnje, koja bi se svakako trebala poboljšati budućim pristupom Hrvatske šengenskom prostoru, Žumberak bi mogao postati zanimljiva turistička i izletnička destinacija. Ohrabruje činjenica da se povećava razina telekomunikacijskih i internetskih usluga. Donedavno je brzi 4G mobilni internet na Žumberku bio nezamisliv, a danas je prisutan u sve više naselja. Svakako je važno istaknuti da korištenje brzog interneta znatnim dijelom poništava negativne učinke slabe dostupnosti cestovnim prometom, jer omogućava obavljanje određenih poslova sa Žumberka, pa u nekim situacijama više nije potrebno putovati do najbližega grada. Mogućnost kupnje preko interneta također rješava lošu dostupnost cestovnim prometom, no potrebno je poboljšati poštanske usluge, ponajprije dostavu internetom naručene robe.

Na kraju se može zaključiti da budućnost Žumberka ovisi o provedbi razvojnih i revitalizacijskih mjera, a realizirane mogu biti jedino uz aktivan angažman svih razina vlasti u Hrvatskoj. Žumberak ima mogućnosti postati „zelenim plućima“ Zagrebačke županije i zagrebačke urbane regije gdje bi kvaliteta života mogla biti na visokoj razini upravo zbog očuvanog krajolika. Ovako vrijedan prostor ne treba prepustiti samome sebi, pa je nužno što prije provesti revitalizacijske i deperiferizacijske mjere.